

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 11 maj 1915 kl. 3 e. m.

*Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 14,
i anledning av andra kammarens beslut i fråga om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för ordnande och framtida förvaring av kommunala arkivalier.*

I en inom andra kammaren av herrar *Molin* i Dombäcksmark och *Öberg* väckt motion nr 155 hade hemställts, att andra kammaren för sin del måtte besluta, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t företaga utredning om de åtgärder, som böra vidtagas i syfte att ålägga kommunala myndigheter, styrelser och nämnder (inklusive väghållningsdistrikt) att ordna och för framtiden förvara sina arkivalier, ävensom för riksdagen framlägga det förslag, som av utredningen kan föranledas.

I anledning av denna motion hemställde andra kammarens första tillfälliga utskott på anförda skäl, att andra kammaren för sin del ville besluta, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t företaga utredning angående utfärdande av sådana bestämmelser, att kommunala arkivalier bliva på ett betryggande sätt ordnade och förvarade, ävensom för riksdagen framlägga det förslag, som av utredningen kan föranledas.

Denna hemställan bifölls av andra kammaren, varefter ärendet jämlikt § 63 riksdagsordningen delgavs första kammaren, som, efter att hava remitterat till riksdagens protokoll 1915. 12 saml. 1 avd. 13 häft. (Nr 14.) 1

terat detsamma till sitt första tillfälliga utskott, på hemställan av nämnda utskott i dess utlåtande nr 8, för sin del beslöt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t tacktes på lämpligt sätt fästa vederbörande kommuners uppmärksamhet på angelägenheten av att kommunala arkivalier bliva på ett betryggande sätt ordnade och förvarade.

Sedan detta beslut överlämnats till medkammaren, hänvisade denna kammare ärendet till förnyad behandling av sitt första tillfälliga utskott, som däröver avgav följande utlåtande:

Andra kam-
marens utskotts
utlåtande.

»Som av ovanstående framgår, erkänner första kammarens första tillfälliga utskott, att vården av kommunala arkivalier, i synnerhet å landsbygden, lämnar mycket övrigt att önska, och att det är behöfligt, att ett bättre tillstånd i detta avseende blir rådande. Vidare uttalar samma utskott, att det vore lyckligt, om en viss kontroll över de kommunala arkiven kunde åstadkommas. Utskottet är sålunda fullt ense med andra kammarens första tillfälliga utskott om det behjärtansvärda i den föreliggande motionens syfte, men i fråga om sättet för avhjälpandet av missförhållandena på detta område äro utskotten av olika mening. Första kammarens utskott anser sig nämligen, väsentligen av hänsyn till kommunernas ekonomi, för närvarande endast kunna hänvisa till åtgöranden på frivillighetens väg och föreslår därför, att genom nådiga cirkulär eller på annat sätt vederbörande kommuners uppmärksamhet fästes på angelägenheten av en bättre vård av kommunala arkivalier; utskottet har sålunda icke funnit sig kunna förorda bifall till andra kammarens beslut, att en utredning i ämnet måtte genom Kungl. Maj:t företagas, åsyftande utfärdande av bestämmelser, att ifrågasvarande arkivalier bleve på ett mera betryggande sätt ordnade och förvarade.

Gent emot anförda motivering för den hemställan, som gjorts av första kammarens utskott, må erinras, att det ingalunda varit meningen, att den arkivalievård, varom det är fråga, skulle medföra dryga utgifter. Genom praktiska anordningar och ett klokt tillvaratagande av redan förefintliga möjligheter torde denna vård i de flesta fall kunna bliva tillfredsställande utan allt för betungande kostnader. För att endast nämna en av de utvägar, som stå till buds, vill utskottet påpeka, att sedan ett mycket stort antal gamla kyrkoarkivalier överförts till landsarkiven, finnas i en hel del kyrkoarkiv utrymmen, som utan tvivel skulle kunna användas för sådana arkivalier, som i denna motion huvudsakligen avses. Kostnaden för deras överförande till dessa arkiv torde icke bliva stor.

Utskottet delar icke första kammarens förhoppning, att utfärdande av cirkulärskrivelser i ämnet skulle leda till det åsyftade resultatet. Då vi

redan äga en arkivstadga, enligt vilken »arkiv bör omsorgsfullt vårdas av den, under vilkens närmaste tillsyn det är ställt», men icke ens denna blivit efterlevd, torde verkan av cirkulärskrivelser bliva ännu mindre.

Då utskottet anser, att en tillfredsställande lösning av frågan icke kan uppnås utan ändring i arkivstadgan och kommunallagarna, och då ett bifall till första kammarens beslut i ärendet säkerligen skulle fördröja vidtagande av dessa åtgärder, får utskottet hemställa, att andra kammaren icke måtte biträda första kammarens i ärendet fattade beslut.»

Reservation hade anmälts av herrar Andersson i Skrädene och Lingström, vilka ansett, att utskottet bort hemställa, att andra kammaren måtte biträda första kammarens i ärendet fattade beslut.

Andra kammaren biföll sitt utskotts hemställan, och hade kamrarna sålunda i förevarande ämne alltjämt stannat i skiljaktiga beslut.

Då ärendet emellertid, sedan andra kammarens sist omförmälda beslut blivit av nämnda kammare delgivet första kammaren, ånyo remitterats till denna kammarens första tillfälliga utskott, får utskottet för sin del anförä, att, när utskottet fortfarande vidhåller sin förut anförda ståndpunkt, utskottet finner vidare yttrande i ämnet icke erforderligt, varför utskottet får hemställa,

att andra kammarens i ärendet fattade beslut icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 11 maj 1915.

På utskottets vägnar:

HUGO HAMMARSKJÖLD.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit: herrar *Hammar skjöld, Hallberg, Sandler, Olaus Pettersson, Oscar Olsson, Gelin och Permansson.*
